

Andrejus Gaidamavičius
Januliškio k., Labanoro sen., Švenčionių raj. LT-18200
Tel. 8 678 87600, el.p. labanorovilkas@gmail.com

LR Ministrui Pirmininkui Sauliui Skverneliui

Kopija:

LR aplinkos ministrui Kęstučiui Navickui

LR žemės ūkio ministrui Giedriui Surpliui

PETICIJOS LYDRAŠTIS

2018-10-11, Vilnius

Gerbiamas Premjere,

Įteikiame Jums 12 tūkstančių Lietuvos piliečių pasirašytą peticiją, prašant nedidinti vilkų sumedžiojimo kvotos ir ūkininkų patiriamą žalą pradėti spręsti profesionaliai, o ne naikinant laukinės gamtos rūšį. Padidėjusi vilkų daroma žala turi konkrečias priežastis:

1. Lietuvoje sparčiai daugėja mėsinių galvijų ir avių, kurių bandos nėra apsaugos arba yra prastai apsaugotos nuo laukinių plėšrūnų. Vien auginamų avių skaičius per pastaruosius 18 metų išaugo 5 kartus.
2. Savivaldybės netinkamai administruoja aplinkos apsaugos rėmimo programos lėšas ir vietoje to, kad prioriteto tvarka skirtų paramą naminių gyvulių apsaugos priemonėms, jas skiria tik kompensacijoms. Dauguma savivaldybių iki šiol nepasitvirtino tvarkos, kokioms prevencinėms priemonėms galėtų skirti paramą, nors turėjo tai padaryti dar 2016 metais.
3. Pasikeitusį vilkų elgesį, kai vis dažniau vilkai matomi prie sodybų, nulėmė neatsakingai vykdoma vilkų medžioklė, kurių metu būdavo išardomos jų šeimos ir tokiu būdu atimama galimybė maitintis natūraliu grobiu.
4. Šiuo metu Lietuvoje leidžiama trofėjinė vilkų medžioklė lemia tai, kad medžiotojams siekiant didesnės vilkų sumedžiojimo kvotos dažnai stengiamasi dirbtinai eskaluoti problemą ir įvairiausiais būdais diskredituoti naminių gyvulių apsaugos priemones, kaip neva neveikiančias.

Šios keturios priežastys ir atvedė į akligatvį sprendžiant sugyvenimo su laukiniais plėšrūnais problemą, nes iš tiesų niekas, išskyrus gamtosaugines NVO, nesiekė to sugyvenimo. Nuo 2014 metų galiojančiame Vilko apsaugos plane yra numatyta 17 priemonių, skirtų vilkų daromos žalos sumažinimui, bet daugelis jų net nepradėtos įgyvendinti. Tad kyla elementaraus neūkiškumo problema. Kam mes rengiame tuos planus, ūkininkams skirtas svetaines (kaip www.saugiavis.lt), steigiamo darbo grupes, pasirašinėjame tarptautinius įsipareigojimus dėl gamtos apsaugos, jei visvien viską norima spręsti pačiu primityviausiu būdu – naikinant vilkus, net nežinant kiek jų padaugėjo ir ar iš viso jų padaugėjo nuo 2015 metais darytos apskaitos.

Mano, kaip turinčio 20 metų patirtį nagrinėjant ūkininkų ir vilkų koegzistencijos problemą, pagrindiniai patarimai būtų šie:

1. Naikinti neveikiančią kvotų sistemą, leidžiant vilkus medžioti tik pagal žalos faktą - konkrečioje vietoje ir konkretų probleminį vilką ar probleminę vilkų šeimą. Leisti tai daryti tik profesionaliems

jėgeriams, o ne medžiotojų būreliams, kurie viską sugadina ir savo įpročiu medžioti bet ką ir bet kur tik dar labiau pridaugina probleminių vilkų. Tokia tvarka puikiai veikia Lenkijoje, kur vilkai nemedžiojami nuo 1998 metų, išimtiniais atvejais nurodant jėgeriams sumedžioti naminius gyvulius įpratusį maitintis vilką.

2. Kadangi savivaldybės nesugeba arba nenori vykdyti joms deleguotą funkciją, visas aplinkos apsaugos rėmimo lėšas reikia perkelti į vieną fondą ir skirstyti ūkininkams centralizuotai. Tuo galėtų užsiimti Aplinkos ministerija, kadangi prevencinių priemonių taikymas siekiant mažesnės vilkų žalos ir tuo pačiu didesnio vilkų priimtumo visuomenėje yra pirmiausia aplinkosauginis interesas.
3. Vilkas yra Europos Sąjungos saugoma rūšis, bet europinė parama vis dar nepasiekia sambūvio su vilkais problemos. Vietoje to skiriami milijonai niekam nereikalingiems pažintiniams takams privačiuose miškuose, kitoms abejotinėms programoms, o ten kur labiausiai reikia europinių lėšų, kur labiausiai eskaluojama problema žiniasklaidoje, ten žmonės paliekami spręsti savo rūpesčius vieni. Siūlau Žemės ūkio ministerijai palengvinti paramos ūkininkams skyrimą siekiant įgyvendinti sambūvio su laukiniais plėšrūnais priemonės ir bendradarbiauti su Aplinkos ministerija dėl šių priemonių parinkimo.
4. Aplinkos ministerijai siūlau surengti darbinį susitikimą su Lenkijos aplinkos apsaugos ministerija, siekiant perimti jų gerąją patirtį. Lenkija yra pavyzdys kiekvienai Europos Sąjungos šaliai, kaip galima išsaugoti gyvybingą vilkų populiaciją ir sudaryti sąlygas vystyti gyvulininkystę su minimaliais nuostoliais.

Jeigu šiemet bus padidinat vilkų sumedžiojimo kvota dvigubai, naudą iš to turės tik medžiotojai, o ūkininkai ir kitais metais patirs daug žalos, nes moksliniai tyrimai rodo, kad medžioklės spaudimą patiriantys vilkai atakuoja gyvulius dažniau nei gyvenantys stabiliose šeimose.

Priedas:

Elektroninės peticijos išrašas su parašais, -228 psl.

Pagarbiai,

gamtininkas Andrejus Gaidamavičius